

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 2.

April 1924

22de aargang.

Redigert av Det Norske Myrselskaps sekretær, torvingeniør J. G. Thaulow.

DET NORSKE MYRSELSKAPS AARSMØTE 1924.

DET 21de aarsmøte holdtes i Landbruksuken onsdag 5. mars kl. 6 em. i Kristiania Haandverks og Industriforenings festsal.

Møtet var talrikt besøkt og lededes av formannen, landbruksdirektør *Tandberg*, der refererte til den av representantskapet godkjente aarsberetning og aarsregnskapet for 1923, som var trykt og utlagt.

Efter forslag av styret valgtes direktør *dr. H. Witte* som *korresponderende medlem* av Det Norske Myrselskap.

Øvrige korresponderende medlemmer er:

Professor dr. Hjalmar von Feilitzen, Stockholm.

Generalsekretær M. Jablonski, Berlin.

Sekretær E. A. Malm, Helsingfors.

Professor dr. A. Mentz, Kjøbenhavn.

Professor Arthur Rindell, Åbo.

Direktør Hans Schreiber, Staab, Czekoslovakiet.

Professor dr. B. Tacke, Bremen.

Torvingeniør Ernst Wallgren, Stockholm.

Ingeniør Th. Claudi Westh, Kjøbenhavn.

Efter innstilling fra juryen for Nord-Trøndelag Fylkesutstilling i Stenkjør var *Det Norske Myrselskaps diplom* blit tildelt *Frol Torustrø-fabrik* Levanger, hvilket blev bekjenntgjort paa aarsmøtet.

Som representanter for de direkte medlemmer valgtes:

Gaardbruker Emil Frøen, Sørum.

Skogeier J. Kleist Gedde, Stai, Storelvedalen.

Direktør Johs. Nore, Asker.

Fylkesmann Hroar Olsen, Kristiania.

Torvingeniør Ordning, Nannestad.

Dr. Ole Svenneby, Vaaler i Solør.

Landbrukslærer S. Sverdrup, Søgne pr. Kristiansand. S.

Gjenstaaende medlemmer av representantskapet er:

Ritmester Ebbe Astrup, Stange.

Ingeniør A. Bergan, Breiskallen.
 Professor Bjørlykke, Aas.
 Gaardbruker og stortingsmann M. N. Foshaug, Maalselven.
 Forsøksleder O. Glærum, Hjellum.
 Fylkestormester P. Jebe Steensaas, Vang pr. Hamar.
 Godseier A. Krohn, Dilling.
 Fylkesmann Thv. Løchen, Hamar.
 Statsraad J. E. Mellbye, Nes i Hedmark.
 Grosserer Harald Sundt, Kristiania.
 Sogneprest J. Walnum, Botne, Jarlsberg.

Efterat de innre anliggender var besørget holdt formannen en minnetale over den tidligere formann og æresmedlem, nylig avdøde godseier *C. Wedel-Farlsberg*, hvis minne den talrike forsamling hedret ved aa reise sig.

Derefter ga formannen ordet til direktør for »Svenska Mosskulturforeningen« *dr. H. Witte*, som holdt et med lysbilleder illustrert foredrag om »Avkastning och räntabilität av betesvallar paa vitmosjord« og ga i tilknytning hertil nogen opplysninger om »Svenska Mosskulturforeningens« virksomhet. Foredraget vil senere bli trykt i »Meddelelserne.«

Forsøksleder *O. Glærum* holdt et foredrag om »Nogen iagttagelser fra myrbeitene paa forsøksstationen Møistad«. Dette foredrag vil ogsaa bli trykt i »Meddelelserne«.

Formannen takket hver av foredragsholderne, hvorefter der blev ordskifte om beitespørsmålet. Heri deltok statsraad *Mellbye*, professor *Lende Njaa*, *dr. Witte* og forsøksleder *Glærum*.

Møtet hevedes omkr. kl. 9 idet formannen takket for fremmøtet.

DET NORSKE MYRSELSKAPS REPRESENTANTMØTE.

I forbindelse med aarsmøtet i Landbruksuken holdtes representantmøte onsdag 5 mars kl. 1 middag. Der var fremmøt 4 styremedlemmer og 9 representanter. Desuten som innbudne landbruksdirektøren og landbruksukens sekretær.

Møtet lededes av formannen landbruksdirektør *Tandberg*, som refererte aarsberetningen for 1923. Derefter opleste sekretæren aarsregnskapet. Herom fremkom en formel bemerkning angaaende gjeldsposten for torvgravemaskinen og den svenske valuta, hvortil formannen henviste til beretningen og at dette skulde bli tat hensyn til i regnskapet for 1924. Representantskapet godkjente aarsberetningen og meddelte styret ansvarsfrihet for aarsregnskapet.

De uttredende medlemmer av styret gjenvalgtes, nemlig:
 Statsminister Gunnar Knudsen, Borgestad.
 Professor Lende Njaa, Aas.

Gjenstaaende medlemmer av styret er:

Landbruksdirektør G. Tandberg, Kristiania.

Skogeier Bull Aakrann, Nordstrand.

Stortingsmann Okkenhaug, Levanger.

Blandt styrets medlemmer valgtes:

Formann, Landbruksdirektør Tandberg.

Næstformann, Professor Lende Njaa.

Som varamenn for styret valgtes:

Overingeniør M. Leegaard, Kristiania.

Godseier A. Krohn, Dilling.

Direktør Johs. Nore, Asker.

Fylkesmann Hroar Olsen, Kristiania.

Ritmester Ebbe Astrup, Atlungstad, Stange.

Som revisor gjenvalgtes A/S Revision, Kristiania.

Efterat møtet var slut kl. 3 em. ga styret en enkel middag paa Hotel Bristol for deltagerne i representantmøtet og enkelte andre innbudne.

DET NORSKE MYRSELSKAPS FORSØKSANSTALT I TORVBRUK

PAA grunn av sykdom har torvmester *Vik* søkt om og er tilstaaet permission inntil videre.

Som midlertidig torvmester er av styret ansat *Mikal Skjevik* foreløbig for et aar fra 1 mai d. a.

Torvmester Skjevik gjennomgik Det Norske Myrselskaps Torvskoles første kursus 1918 og hadde allerede paa forhaand praktisert som torvmester. Sammenlagt har han været torvmester i 8 aar, hvorav ved torvstrøanlegg 5 aar og ved brenntorvanlegg 3 aar.

Torvdriften og forsøksvirksomheten vil iaar bli fortsat efter samme plan som tidligere og paabegyngnes saasnat veir og teleforhold tillater.

Interesserte, som i sommerens løp ønsker aa besøke forsøksanstalten, bør komme i løpet av juni maaned.

DR. INGENIØR A. HAUSDING 80 AAR.

DEN bekjente tyske fagmann paa torvbrukets omraade *Geheimer Regierungsrat, Dr. Ing. A. Hausding*, Nikolassee bei Berlin, feiret sin 80 aars fødselsdag den 25 januar. Det som har gjort Hausdings navn saa kjent er hans »Handbuch der Torfgewinnung und Torfverwerthung«, hvis første oplag utkom i 1876 og femte oplag 1921. For fremragende fortjenester av torvindustriens fremme har Den Tekniske Høiskole i Hannover utnevnt Hausding til *æresdoktor-ingeniør*.

DET NORSKE MYRSELSKAPS AARSBERETNING 1923.

PAA grunn av de daarlige tider er *medlemsantallet* yderligere gaatt noget ned. Der er avgaat 57, hvorav 3 livsvarige og samtidig er innmeldt 13 nye medlemmer, hvorav 3 livsvarige. Pr. ³¹/₁₂ 1923 var medlemsantallet 856, hvorav 2 æresmedlemmer, 9 korresponderende, 254 livsvarige og 591 aarsbetalende. Medlemmernes evne til at betale skyldige aarspenger er forringet, saaat restancerne er øket og utgjør kr. 857. Myrselskapet har desuten 468 indirekte medlemmer, som gjennom stedlige myrforeninger og landbrukselskaper er abonenter paa »Meddelelserne« til nedsat pris.

Det for aaret avlagte og reviderte *hovedregnskap*, hvortil henvises, utviser paa gevinst og tapskonto en inntekt av kr. 168 583,98 og en utgift av kr. 139 747,62. Balance, overskud kr. 28 836,36, har styret besluttet disponeret til avbetaling paa gjeld, til nyanskaffelser og som driftskapital. I det regnskapsmessige overskudd er ogsaa innbefattet kr. 17 663,53, medgaat til økning av anleggsverdier.

Balancekonto viser sammenlignet med regnskapet for 1922 følgende forandringer:

Anleggsverdier er øket med kr. 17 663,53.

Kassabeholdninger er øket med kr. 13 679,57.

Uttestaaende fordringer er formindsket med kr. 1,079,34.

Beholdningsverdier er formindsket med kr. 5 620,00.

Gjeld for torvgravemaskin er formindsket med kr. 4 207,60.

Kapitalkonto er øket med kr. 28 836,36.

Den samlede balance kr. 445 561,75 viser derved en økning av kr. 24 643,76.

Det særskilte regnskap for *forsøksstationen* paa *Mæresmyren*, hvortil henvises, utviser paa gevinst og tapskonto en samlet bruttoinntekt av kr. 21 691,26 iberegnet uttestaaende fordringer og beholdningsverdier pr. ³¹/₁₂. Den samlede bruttoutgift er kr. 28 586,94, iberegnet uttestaaende fordringer og beholdningsverdier pr. ¹/₁. Herved faar man balance, driftstilskudd fra myrselskapets hovedkasse kr. 6 895,68, hvilket er kr. 6 330,09, mindre enn i aaret 1922. Saldo for salg av produkter blir kr. 13 780,54.

Balancekonto viser sammenlignet med regnskapet for 1922 følgende forandringer:

Anleggsverdier er øket med kr. 17 678,16 som fordeles paa følgende konti:

Bygninger	Kr. 10 201,23
Inventar	» 892,03
Redskaper	» 865,59
Nydyrkning	» 1990,53
Veie, gjerder m. m.	» 984,48
Haven	» 56,80
Jordeiendom . . .	» 2 687,50

Tilsammen Kr. 17 678,16

Kassabeholdning er formindsket med kr. 24,87.

Utestaaende fordringer er formindsket med kr. 291,57.

Beholdningsverdier er øket med kr. 2 658,00.

Det samlede bidrag fra myrselskapets hovedkasse utgjør kr. 26 915,40 eller kr. 5 549,20 mer enn i aaret 1922.

Balancekonto økes herved med kr. 20 019,72 saaat den samlede balance blir kr. 162 147,85.

Det særskilte regnskap for *Forsøksanstalten i Torvbruk* i Vaaler i Solør, hvortil henvises, utviser paa gevinst og tapkonto en samlet bruttoinntekt av kr. 73 599,96, iberegnet utestaaende fordringer og beholdningsverdier pr. $\frac{31}{12}$. Den samlede bruttoutgift er kr. 69 855,36 iberegnet utestaaende fordringer og beholdningsverdier pr. $\frac{1}{1}$. Driftsoverskuddet kr. 3 744,60 er av styret besluttet avskrevet saaledes, at det meste av aarets anleggsmkostninger opføres som tap og desuten kr. 598,13 av brenntorvanleggets konto, innbefattet kurstap ved betaling av avdrag paa gjeld for torvgravemaskin. Saldo for salg av brændtorv og torvstrø blir kr. 45 779,81. Det har i aaret 1923 ikke været nødvendig at opta laan til driftskapital.

Balancekonto viser sammenlignet med regnskapet for 1922 følgende forandringer:

Anleggsverdier er formindsket med kr. 95,63.

Kassabeholdning er øket med kr. 5 925,03.

Utestaaende fordringer er formindsket med kr. 1 086,77.

Gjeld for torvgravemaskin er formindsket med kr. 4 207,60.

Beholdningsverdier er formindsket med kr. 8 278,00.

Bidrag av myrselskapets hovedkasse er regnskapsmessig øket med kr. 672,23, men da økningen av kassabeholdningen er betydelig større har forsøksanstalten i virkeligheten kunnet greie alle utgifter uten tilskudd fra hovedkassen.

Den samlede balance er kr. 355 907,66 eller en formindskelse av kr. 3 535,37. Den resterende gjeld for torvgravemaskinen utgjør sv. kr. 8 040,00, der med nuværende valuta tilsvare mer enn de opførte kr. 10 612,80. En økning av gjeldsbeløpet overensstemmende med kursen pr. $\frac{31}{12}$ vil kun ha tilfølge en tilsvarende økning av aktiva. Den resterende gjeld skal betales i 3 aarlige avdrag paa sv. kr. 2 680,00, og mulige tap for aarene 1924, 1925 og 1926 kan vanskelig opføres som tap paa regnskapet for aaret 1923. Hvis valutaen i aaret 1924 fremdeles holder sig like daarlig for den norske krone, vil det resterende gjeldsbeløp bli opskrevet i neste aarsregnskap overensstemmende med daværende kurs. Kurstapet for avdraget i 1923 er innbefattet i det paa anlegget ved hjelp av driftsoverskuddet avskrevne beløp. Heretter bør alle tap og avskrivninger dekkes av anleggets eget driftsoverskud, ikke av statsmidler.

Myrselskapet har i aaret 1923 holdt 1 aarsmøte, 2 repræsentantmøter og 4 styremøter. Paa hovedkontoret viser brevjournalen 1033 inngaatte og utgaatte skrivelser foruten postopkrav og tryksaker m. m.

Myrselskapets oplysende virksomhet.

TIDSSKRIFTET »Meddelelserne« er utkommet med 6 hefter paa til- sammen 162 tekstsider. Flere artikler og beretninger er dels i utdrag, dels i sin helhet gjengit saavel i dagspressen som i fagpressen. Av beretningen om forsøksvirksomheten til myr dyrkningens fremme er utgit særtryk. Desuten er ogsaa tat særtryk av forskjellige andre artikler.

Om den oplysende virksomhet til *myr dyrkningens fremme* henvises forøvrig til den særskilte beretning i det efterfølgende. Beretning om deltagelsen i fylkesutstillingen i Stenkjær vil med det første bli offentliggjort.

Til *torvbrukets fremme* har den oplysende virksomhet væsentlig indskrænket sig til agitation for anvendelse av *brenntorv paa sætrene* og blev denne sak behandlet paa sidste aarsmøte.

Den hittil viktigste oplysende virksomhet til torvbrukets fremme nemlig *torvskolen* er iaar inntil videre innstillet, idet der for tiden er litet behov for utdannelse av torvmestre.

Sekretæren har holdt foredrag paa aarsmøtet og i torvfabrikantenes foreninger.

Myrselskapet har deltat i *Norges Varemesse* 2—9 september og fremvist tilsalg av brenntorv og torvstrø av egen tilvirkning fra forsøksanstalten i torvbruk i Vaaler i Solør. Dette har resultert i øket salg av saavel brenntorv som torvstrø.

Myrselskapets virksomhet til torvbrukets fremme.

EFTERAT torvskolen inntil videre er innstillet, er de opgaver, som *forsøksanstalten i torvbruk* har at befatte sig med, kommet mer i forgrunnen og virksomheten til torvbrukets fremme har væsentlig været konsentrert herom. I »Meddelelse« nr. 6 er inntat en beretning av sekretæren om, hvad der hittil er utrettet paa dette omraade.

Forsøkene har omfattet:

1. Meteorologiske observationer.
2. Maalinger av tælesmeltningen.
3. Forsøk med at tjerne tælen.
4. Forsøk med mekanisk opgravning av torv.
5. Forsøk med renseapparat for torvgravemaskinens skovler.
6. Forsøk med utbedring av torvmaskinens elevator.
7. Forsøk med mekanisk uttransport av maskinarbeidet torv.
8. Forsøk med forbedring ved brenntorvens tørkning.
9. Forsøk med tørkning og innbergning av strøtorv.
10. Forsøk og demonstration med forebygging av ildebrand i torvstrøfabrikker.
11. Andre forsøk.
12. Forsøk med torvgas.

Blandt de positive resultater av den hittil foretatte forsøksvirksomhet kan nævnes, at man synes aa ha opnaad den fordel aa kunne bli

mer uavhengig av de vekslende veirforhold for *torvstrøfabrikationens* vedkommende.

Veirforholdene var i 1923 ikke gunstige for lufttørkning av torv. Vaaren kom sent og selv i juni maaned var der kuldegrader gjentagne ganger. Fra omkr. St. Hans og indtil omkr. midten av juli hadde man derimot en kort tid virkelig sommerveir. Derefter blev det regn og kulde, som fortsatte utover hele eftersommeren. Torvtørkningen kunde saaledes først paabegyndes betydelig senere end normalt og naar undtages nogen faa uker ved midtsommerstid blev tørkningen hindret. Som følge herav blev innbergning av tør strøtorv liten ved de allerfleste torvstrøfabrikker saavel her i landet som i Sverige og i andre land og den strøtorv som innbergedes var som regel ikke meget tør. »Svenska Mosskulturforeningen« har lat utta generalprøver fra en række torvstrøfabrikker i forskjellige deler av Sverige, og vandgehalten viste sig at være optil mellem 50 og 60 %. Da det ikke var mulig at tilfredsstille efterspørselen steg torvstrøpriserne paa det i flere tilfeller mindre gode produkt, som forefandtes paa markedet.

Det Norske Myrselskaps Forsøksanstalt i Torvbruk hadde da torvstrøanlægget paabegyndtes forsøkt aa innrette tørkning og innbergning av strøtorv noget anderledes end de fleste andre større torvstrøfabrikker. Efter de erfaringer som er vundet ved de mindre torvstrølag i det østenfjeldske Norge har allerede flere torvstrøfabrikker bygget mindre torvhuset rundt om paa myren. En av fordelene ved disse huser er, at selv om torven innlegges under tak ikke helt tør, saa foregaar der en eftertørkning utover sommeren og høsten paa de dage, det ikke regner.

Ved forsøksanstalten er torvhusenes konstruktion, placering og fremforalt dimensionerne forsøkt avpasset for en torvstrøfabriks større produktion og der er i aarens løp bygget mange saadanne huser, saaat man har tilstrekkelig for omtr. halvdelen av den paaregnede produktion. I den korte tid av sommeren 1923, da man hadde nogenlunde bra sommerveir, blev samtlige hus fylt med ikke helt tør strøtorv, som saa senere eftertørkedes. Desuten byggedes ikke saa faa smaa overtekkede stakker. Innbergningen avsluttedes 11 juli og var da innberget mer strøtorv end noget tidligere aar. En generalprøve uttat i november maaned fra omkr. 100 torvstrøballer viste efter analyse fra Statens kem. Kontrolstation en vandgehalt av 26, 87 %. Torvstrøproduksjonen som i 1922 var steget til 9033 baller blev i aaret 1923 12 779 baller. Dette resultat i forbindelse med stor efterspørsel og økede varepriser, er en av de vesentligste aarsaker til at myrselskapets regnskaper for 1923 er forholdsvis gunstig. Fortsatte forsøk vil antagelig kunne bekrefte rigtigheten av, at man paa den her omtalte maate kan bli mer uavhengig av vekslende veirforhold for torvstrøfabrikationens vedkommende.

Mens strøtorven er utlagt til tørkning aaret iforveien, saaat tørkningen kan paabegyndes saa tidlig paa vaaren som veirforholdene til-

later, er forholdet helt anderledes for *brenntorvens* vedkommende. Brenntorven kan først optages og utlegges til tørkning i løpet av vaa- ren og forsommeren, saasnt veir og tæleforhold tillater dette, og tælen voldte mange ulemper i 1923. Desuten kræver brenntorvens tørkning adskillig længer tid og vanskelighetene blir derfor større. I de 6 aar forsøksanstalten har været i virksomhet, har det kun i 2 aar lykkes at faa al utlagt brenntorv tørket og innberget. I de øvrige 4 aar er en større eller mindre del av den utlagte brenntorv enten gaat til spilde eller innberget som sekunda vare. Det maal forsøksanstalten foreløbig søker at opnaa for brenntorvens vedkommende er at kunne bli istand til at faa hele aarets produktion av brenntorv utlagt tidligst mulig og derefter innberge brenntorven paa samme maate som strøtorven, nemlig til eftertørkning i huser eller mindre overtekkede stakker. Forinden man har overvunnet vanskelighetene hermed kan man ikke vente nogen egentlig stor brenntorvproduktion.

De mange forskjellige opgaver, som forsøksanstalten i torvbruk forsøker at løse, vil der bli arbeidet videre med i den utstrekning forholdene tillater og under hensyntagen til, at driften dekkes ved salg av torv. I aaret 1923 har forsøksanstalten ikke alene selv greiet alle drifts- utgifter, men ogsaa det meste av aarets anleggskostninger og av- betaling paa gjeld. Forøvrig henvises til ovennævnte beretning.

Som bekjendt har Det Norske Myrselskap optat arbeidet for en mer utbredt anvendelse av *torv som brennsel paa sætrene*, for derved at kunne spare høifjeldsskogen. Dette spørmaal blev alsidig belyst og drøftet paa myrselskapets sidste aarsmøte. I sakens anledning har sekretæren ogsaa i aaret 1923 foretat befaringer av myrer ved sætrer paa høifjeldet i Gudbrandsdalen og desuten i Gausdals vestfjeld. I de fleste tilfeller forefandtes for brenntorvstikning brukbare myrer i umiddelbar nærhet av sætrene. Skogforvalteren i Søndre Gudbrandsdalen har nu rationert vedforbruket i Øier Statsalmenning, saaat sætrene blir nødt til at stikke torv. Almenningsstyret har derfor ansat 2 opsynsmenn som skal veilede i torvstikning. Paa grunn av den sene sommer og tælen i myrene blev der dog ikke i aaret 1923 forsøkt paa at stikke torv i Øier Statsalmenning. Noget længer nord paa tjeldet hadde imidlertid en privatmand stukket torv til sin sæter, saa det skulde ikke være umulig at stikke torv paa høifjeldet selv under saa ugunstige forhold som den sidst forløpne sommer. En mer utførlig beretning herom vil senere bli offentliggjort.

Sekretæren har ogsaa paa fjeldet i Gudbrandsdalen undersøkt mulig- heten for *torvstrødrift*. Som bekjendt findes der ikke mange brukbare mosemyrer nede i selve Gudbrandsdalen. Paa fjeldet har sekretæren tidligere paatruffet mindre forekomster av mosemyr, hvorav ialtfald en senere er utnyttet. Der blev ogsaa sommeren 1923 fundet enkelte saa- danne myrer. Forøvrig er som bekjendt de store tjeldmyrer ofte dek- ket av et friskt moselag, som vil kunne benyttes til strø, hvis man paa en billig maate kan faa tjernet og tørket mosen.

Sekretæren besøkte i november »Svenska Mosskulturforeningens« høstmøte og fik derved anledning til at konferere med svenske kolleger om saklige spørsmål.

Foruten de løpende forretninger paa hovedkontoret og redaktion av »Meddelelserne« er sekretæren meget optat med forberedelser og planlæggelse av forsøksvirksomheten i torvbruk, utførelsen av selve forsøkene og bearbeidelsen av forsøksresultaterne, idet forsøksvirksomheten herefter vil faa stadig større betydning for torvbrukets fremme.

Myrselskapets virksomhet til myrdyrkningens fremme.

I 1923 har *Forsøksstationen paa Mæresmyren* hatt et dyrket areal paa ca. 270 dekar, hvorav ca. 200 dekar er forsøkshestet. Om de opnaatte forsøksresultater vil der senere bli avgitt beretninger.

Nedenfor er git en kort oversigt over hvilke spørsmål der er arbeidet med.

1. Sortforsøk.

8 engfelt, 2 byggfelt, 2 havrefelt, 1 vaarkornfelt (sammenligning mellem bygg, havre, vaarhveite og vaarrug) og 1 felt for følgende vekster: næper, kaalrot og førbeter, gulrot, pastinak, overjordkaalrot, og rødbeter, spisskaal og blomkaal, hodekaal, purre og selleri, poteter bærbusker og blomster.

2. Frøavl:

3 felter for timotei, 1 for revehale. Ialt 4 felt.

3. Gjødslingsfelt:

26 engfelter, 6 kornfelt, 1 rotfruktfelt og 1 felt paa udyrket mosemyr. Ialt 34 felt.

4. Forsøk med jordforbedringsmidler.

8 felt med paaføring av mineraljord, 6 kalkningsfelt. Ialt 14 felt.

5. Forsøk med ulik saatid.

3 kornfelt, havre, byg og vaarrug — 3 engfelt — timotei, engsvingel og hundegræs, 4 rotfruktfelter, — kaalrot, gulrot, førbeter og næper, av næper er prøvd 3 sorter, 1 grønfelt hvor forskjellig høstetid prøves. Ialt 11 felt.

6. Saamengde forsøk.

1 felt for asplundbyg, hvor rad- og breisaaning sammenlignes.

7. Forskjellige opdyrkningsmaater.

7 felt.

8. *Groftningsforsøk.*

4 felt, paa det ene sammenlignes ogsaa forskjellige grøftedybder. (Mosemyren).

9. *Beiteforsøk:*

3 felter. Desuten 3 felter med forskjellige anlægsmaater for beite.
1. Alm. opdyrking med isaaning av frø. 2. Bare harving med isaaning av frø og 3. uten bearbeidning og isaaning, men flaa hakket.

10. *Forsøk med haaslaat.*

3 felt. Paa det ene felt prøves forskj. tidspunkt for haaensslaatten.

11. *Avstandsforsøk for næper og kaalrot.*

1 felt hvor der prøves 3 forskjellige avstande for 3 næpesorter og 1 kaalrotsort.

12. *Forsøk med rulling:*

1 felt for tung og let rulling til havre paa mosemyr.

13. *Planteforædling:*

Der drives litt med timotei, engrap og hundegræs.

14. *Driftsforsøk.*

Der sammenlignes 3 forskjel. omløp. Fra landbrukshøiskolens jordkulturforsøk har vi et omløpsforsøk, hvor forskj. gjødsling sammenlignes.

Spredte felter.

Ved *Forsøkstationen i Trysil* har der vært igang 1 forsøk med forskjellige grøfteavstander, 1 kalk- og grusningsfelt og 2 felt for forskj. engrøblandinger. En del av jorden er i sommer blit grøftet da den viste sig at være vandsyk. 2 gjødslingsforsøk har været igang, et hos *F. Elgsbøen*. Jordet, Trysil og et hos *M. Grønnaas*, Østby, Trysil. Alle disse felter har været bestyrt av herredsgonom *Harald Lunde*.

Ved *forsøksanstalten i torvbruk* i Vaaler i Solør har vært igang de samme forsøk som tidligere nemlig 1 engrøfelt og 1 gjødslingsfelt. Likesaa hos *Ragnvald Sollien*. Torpa, har vært igang de samme forsøk som ifjor — gjødslings- og engrøfelt.

Paa *Øktmyrene* i Søndre Land er blit anlagt 3 forsøksfelter, 1 engrøfelt — 1 gjødslings — og 1 gjenlegningsfelt, desuten blir forsøkt 2 grøfteavstande, nemlig 16 og 24 m.

Feltene i Land og Torpa bestyres av *Herredsgonom Olav Sørli*.

Demonstrationsfeltet paa *Viemyr* i Bykle, Sætedalen blir færdig ivaar, og der er anlagt gjødslings- og engrøfelt. I *Nordland* fylke er anlagt 2 demonstrationsfelter, et paa *Andøya* i Vesteraalen og et i *Fauske*. Paa begge disse felter er der forsøk med gjødsling kalk- og

sandkjøring, og engfrøblandinger. Feltet paa Andøya bestyres av herredsagronom *Ludvig Markussen* og det i Fauske av herredsagronom *F. Kvitblik*.

I *Troms fylke* er ogsaa 2 demonstrationsfelter under anlæg, de blev færdig høsten 1923 saa de kan tilsaaes vaaren 1924.

Endvidere er der iaar anlagt et engfrøfelt hos *T. Otnes*, Ytre Rendal.

Ialt har myrselskapet 22 spredte forsøksfelter og demonstrationsfelter.

Nybygning.

Sommeren 1923 er opført en ny laavebygning, denne er 25,5 m. lang, 11 m. bred, og 5 m. fra grunnmur til raften. Bygningen er opført av bindingsverk og tekt med spon, der er innlagt bane for amerikansk høiavlesser.

Denne laave vil bli brukt bare for korn, mens den gamle blir brukt til høyet. Treskerummet i den nye laave er i 1ste etage og kjørebane over denne paa tvers av laaven.

Bygningen koster i umalt stand ca. kr. 9 700,00.

Nydyrkning m. v.

De 28 dekar nyland som i 1922 blev grøftet, er iaar flaaehakket i sin helhet og tuerne er brukt til gjenfyldning av eldre aapne grøfter. Stykket er ganske rikt paa eldre stubber og paa et areal av 20 dekar er stubberne brutt op. 8 dekar er pløyet.

Der er tat 600 m. torvgrøft paa det stykke som i 1919 blev grøftet med *Buckey* grøftemaskin. Disse grøfter har staat aapne siden da, men de har mer og mer gaat igjen. Myren var her saa dyp at torvgrøfter kunde brukes og disse er tat ved siden av de gamle da disse ikke kunde gjenlægges med torv. Der er endvidere oprensket ca. 200 m. kanal.

Nyanskaffelser.

Der er innkjøpt en 2 hesters (5 fots) slaamaskin — »Nya Herkules» — samt div. redskaper.

Foredrag m. v.

Myrkonsulenten har holdt 8 foredrag ved landbrukskurser i Nord-Trøndelag fylke, 2 foredrag i Hannembygdens landbrukslag, Nordmøre og 1 foredrag ved Sør-Trøndelag landbrukskaps aarsmøte i Trondhjem.

Ved Fylkesutstillingen som holdes paa Steinkjer den 17—23 september, 1923 har Forsøksstationen deltat med diverse produkter samt 17 grafiske fremstillinger av forsøksresultater fra forsøksstationen. Plancherne blev utarbeidet av landbrukskand. *Harald Thune*.

DET NORSKE MYRSELSKAPS

Gevinst- og

(Driftsregnskap)

DEBET

Utgifter:		
Utestaaende aarspenger pr. $\frac{1}{1}$	kr.	558,00
Avskrevet	»	120,00
		kr. 438,00
Lønninger	»	23 862,50
Reiseutgifter	»	3 497,69
Avholdelse av møter	»	721,10
Meddelelserne	»	4 683,34
Bibliothek og tryksaker	»	528,12
Kontorutgifter	»	2 185,40
Revision	»	400,00
Analyser	kr.	6,25
Deltagelse i Norges Varemesse	»	179,90
Deltagelse i Nord-Trøndelag fylkesutstilling	»	737,35
Opkreving av aarspenger	»	201,07
Utestaaende aarspenger, avskrevet som uerholdelig	»	120,00
		» 1 244,57
Hovedkontorets utgifter og fællesutgifter	kr.	37 560,72
Forsøksstationen paa Mæresmyren (se særskilt regnskap)	»	28 586,94
Forsøksanstalten i torvbruk (— —)	»	73 599,96
		Samlede utgifter kr. 139 747,62
Balance: Overskud disponeres til avbetaling paa gjeld til nyanskaffelser og som driftskapital	»	28 836,36
		kr. 168 583,98
		Balance-
DEBET		(Formuesstillingen)

Aktiva:		
Legater anbragt i statsobligationer	kr.	25 000,00
1 aktie i A/S Rosenkrantzgt. 8	»	1 000,00
Verdi av bibliothek og inventar paa hovedkontoret	kr.	2 905,38
Forsøksstationens anleggsværdi	»	152 859,69
Forsøksanstaltens	»	196 761,32
		» 352 526,39
Kassabeholdninger:		
Hovedkontoret i bank og kasse	kr.	24 436,55
Forsøksstationen	»	61,01
Forsøksanstalten	»	10 498,27
		» 34 995,83
Utestaaende aarspenger	»	857,00
» Forsøksstationen	»	509,15
» Forsøksanstalten	»	11 497,38
		» 12 923,83
Beholdninger:		
Forsøksstationen	kr.	8 658,00
Forsøksanstalten	»	10 458,00
		» 19 116,00
		kr. 445 561,75

Foranstaaende stemmer med selskapets bøker. Bankbeholdninger
Kristiania,
A/S. Revision
P. I. Borch.

Til det regnskapsmessige overskudd kan bemerkes, at der er

HOVEDREGNSKAP FOR AARET 1923.

taps-konto.

for 1923).

KREDIT

Indtægter:		
Statsbidrag		kr. 60 000,00
Aarspenger innbetalt 1923	kr. 2 659,00	
» utestaaende	» 857,00	
	tilsammen kr. 3 516,00	
Private bidrag	» 5 249,65	
Livsvarige bidrag	» 150,00	
Renter av legater og bankinnskudd	» 2 588,31	
Inntekter av meddelelserne	» 1 788,80	
	» 13 292,76	
Forsøksstationen paa Mæresmyren (se særskilt regnskap)	» 21 691,26	
Førsøksanstalten i torvbruk (se særskilt regnskap)	» 73 599,96	
		kr. 168 583,98

konto

pr. ³¹/₁₂ 1923).

KREDIT

Passiva:		
Førsøksanstaltens fhv. Torvskolens laan av offentlige midler . .	kr. 150 000,00	
—» — gjæld for torvgravemaskin	» 10 612,80	
Forskud aarspenge 1924	» 25,00	
Kapitalkonto pr. ¹ / ₁	kr. 256 087,59	
Gevinst- og taps-konto 1923	» 28 836,36	
	» 284 923,95	
		kr. 445 561,75

stemmer. Andre beholdninger er ikke kontrollert av os.
1. februar 1924.

E. M. Rønning.

medgaat kr. 17 663,53 til økning av anleggsverdier.

DET NORSKE MYRSELSKAP
I. G. Thaulow.

DET NORSKE MYRSELSKAPS

Gevinst- og
(Driftsregnskap)

DEBET

Utgifter:		
Beholdning avling pr. 1/1	kr.	6 000,00
Utestaaende fordringer pr. 1/1	»	860,72
		kr. 6 860,72
Forsøksdrift paa Mæresmyren	»	18 684,79
Spredte forsøk	»	1 953,38
Avgifter	»	584,25
Særtryk av forsøksberetning	»	503,80
		kr. 28 586,94

Balance-
(Formuesstillingen)

DEBET

Aktiva:		
Bygningers konto	kr.	108 066,64
Inventar-konto	»	4 385,76
Hesters konto	»	1 664,50
Redskapers konto	»	8 722,99
Nydyrknings-konto	»	17 075,84
Veie, gjerde, planering m. m.	»	9 983,41
Havens konto	»	273,05
Jordeiendoms-konto	»	2 687,50
		Samlet anlægsværdi kr. 152 859,69
Utestaaende fordringer	kr.	569,15
Beholdning avling	»	8 658,00
		» 9 227,15
Kassabeholdning	»	61,01
		kr. 162 147,85

Foranstaaende regnskap stemmer med selskapets

Kristiania,

A/S Revision
P. I. Borch.

FORSØKSSTATION PAA MÆRESMYREN

taps-konto.

for 1923).

KREDIT

Indtægter:

Salg og forbruk av produkter fra Forsøksstationen	kr. 11 414,11
Utestaaende fordringer pr. ³¹ / ₁₂	kr. 569,15
Beholdning avling pr. ³¹ / ₁₂	» 8 658,00
	» 9 227,15
Distriktsbidrag	» 1 050,00
	» 21 691,26
Balance, driftstilskudd fra Myrselskapets hovedkasse	» 6 895,68
	kr. 28 586,94

konto.

pr. ³¹/₁₂ 1923).

KREDIT

Passiva:

Bidrag fra Myrselskapets hovedkasse pr. ¹ / ₁	kr. 142 128,13
Samlet bidrag fra Myrselskapets hovedkasse 1923	kr. 26 915,40
hvorav driftstilskudd (se ovenfor)	» 6 895,68
	» 20 019,72

kr. 162 147,85

bøker. Beholdninger og utestaaende er ikke kontrollert.

1. februar 1924.

E. M. Rønning.

DET NORSKE MYRSELSKAPS

Gevinst- og

DEBET

(Driftsregnskap)

Utgifter:

Brenntorvdrift:

Beholdning og utestaaende pr. 1/1	kr.	6 349,35
Avskrevet	»	600,00

 kr. 5 749,35

Forsøksdrift	kr.	2 849,05
Drivkraft	»	2 220,63
Innbergning, vedlikehold	»	1 577,77
Transport	»	2 616,25

 » 9 263,70

 kr. 15 013,05

Torvstrødrift:

Beholdning og utestaaende pr. 1/1	kr.	21 970,80
Avskrevet	»	900,00

 kr. 21 070,80

Tørkning og innbergning	kr.	4 678,55
Presning og emballage	»	4 986,00
Drivkraft	»	1 138,36
Transport	»	2 044,25
Andre utgifter	»	2 001,34
Opstikning for neste aar	»	4 030,05

 » 18 878,55

Jordbruk og hestehold	»	39 949,35
Renter av torvlaan	»	383,87
Avgifter	»	3 500,00
Bygningers vedlikehold	»	2 177,75
Administration, assurance m. m.	»	217,00
Sykekasse og riksforssikring	»	6 669,74
Tap paa kunder	»	444,60
		1 500,00

 Samlede utgifter kr. 69 855,36

Driftsoverskudd kr. 3 744,60, som avskrives saaledes:

Torvtransportørens utbedring	kr.	1 884,82
Brenntorvanlegg	»	767,48
Kjøreredskaper	»	232,50
Torvstrøanlegg	»	859,80

 » 3 744,60

 kr. 73 599,96

FORSØKSANSTALT I TORVBRUK

taps-konto.

for 1923).

KREDIT

Indtægter:

Brenntorvdrift:

Kontant salg	kr. 12 469,90	
Utestaaende fordringer pr. ^{31/12}	» 1 716,65	
Beholdning pr. ^{31/12}	» 1 200,00	
		kr. 15 386,55

Torvstrødrift:

Kontant salg	kr. 38 174,68	
Utestaaende fordringer pr. ^{31/12}	» 9 780,73	
Beholdning torvstrøballer —»—	» 2 658,00	
Beholdning strøtorv —»—	» 6 600,00	
		» 57 213,41
Distriktsbidrag		» 1 000,00

kr. 73 599,96

DET NORSKE MYRSELSKAPS

Balance-

DEBET

(Formuesstillingen)

Aktiva :		
Driftsmaskiner	kr.	51 373,53
Brenntorvanlegg	»	58 313,65
Torvstrøanlegg	»	59 789,93
Sagbrukets anlegg	»	372,77
Smiens anlegg	»	221,07
Jordbrukets anlegg	»	1 221,33
Hest og kjøreredskaper	»	680,00
Torvskolens bygninger	»	24 789,04
		kr. 196 761,32
Utestaaende for solgt brenntorv	kr.	1 716,65
—>— » torvstrø	»	9 780,73
		» 11 497,38
Beholdning brenntorv	kr.	1 200,00
—>— » torvstrøballer	»	2 658,00
—>— » strøtorv	»	6 600,00
		» 10 458,00
Kontant i bank og kasse pr. ^{31/12}		» 10 498,27
Konto for driftsunderskudd og avskrivninger fra tidligere regnskaper		» 126 692,69
		kr. 355 907,66

Foranstaende regnskap stemmer med selskapets bøker. Bankkonto stemmer

Kristiania,

A/S Revision

P. I. Borch.

FORSØKSANSTALT I TORVBRUK

konto.

pr. 31/12 1923).

KREDIT

Passiva :

Anlægslaan av Torvlaanefondet 1918/1919	kr. 100 000,00
Driftslaan —»— —»—	» 40 000,00
Distriktslaan av Hedmark fylke	» 10 000,00
	<hr/>
	kr. 150 000,00
Gjeld for torvgravemaskin	» 10 612,80
Laan og bidrag av Myrselskapets hovedkasse	
1918/1922	kr. 194 622,63
Bidrag 1923	» 672,23
	<hr/>
	» 195 294,86

kr. 355 907,66

Beholdninger og utestaaende fordringer er ikke kontrollert av os.

1. februar 1924.

E. M. Rønning.